

כ"ב בניסן, תשס"ה
01 מאי 2005
עודכן 27/10/13
עודכן : 3/1/2016

הנחייה מס' 43
י/ב

הנחיות בטיחות לתהליכי עבודה באגמון החולה
תהליכי העבודה בהנחיה זו נקבעו "כסיכון קביל" בכפוף להוראות הבטיחות שבהנחיה זו.

הערכת סיכונים

שקלול	חומרה			סבירות		
	4	3	2	4	3	2
6	4	3	2	4	3	2

א. כללי בטיחות:

1. אחת לשנה לפחות יש לרענן את כללי העבודה והבטיחות ולמסור לכלל העובדים מידע בטיחותי בכתב ו/או בעלפה בדבר הסיכונים ומפגעים באתר העבודה. בגמר ההדרכה יש לתעד ולהחתים העובדים על טופס הדרכה.
2. יש לחזור על פעולה זו לפני תחילת העסקת עובד חדש.
3. **יש להקפיד לסמן בסרט סימון ולמסור מיד דיווח בעלפה ובכתב על כל מפגע שנתגלה במהלך העבודה.**
4. יש להקפיד על השימוש בציוד מגן אישי, אין להעסיק עובד ללא ציוד מגן אישי.
5. אין להעסיק עובד שאינו מיומן.
6. יש להקפיד על המצאות תיק עזרה ראשונה באתר העבודה, יש להקפיד על מלאי פריטים ותאריכי תוקף.
7. יש להקפיד על מלאי מי שתייה באתר העבודה ולוודא שתיית מים מרובה מהלך העבודה.
8. במידת האפשר יש לתחום את שטח האתר העבודה בסרט סימון ולשלט בשילוט אזהרה.
9. יש לאסור כניסת בני אדם שאינם עובדים לאזור העבודה.

ב. כלי עבודה:

1. לפני תחילת עבודה או ביציאה ממחסן הכלים, יש לערוך בדיקה חזותית של כלי עבודה, ציוד מכאני וציוד מכאני נילווי לטרקטור.
2. יש להחליף / לתקן כל ציוד פגום.
3. אין לתקן באופן עצמאי ציוד אשר על פי חוק נדרש עבורו תיקון / אחזקה על ידי גורם מוסמך.
4. יש לאסור המשך עבודה (עובדי קק"ל ועובדי קבלן) עם ציוד פגום.
5. אין לרכוש או להשתמש בכלי עבודה שאינו בעל תו תקן.
6. אין לבנות או לייצר כלי עבודה.

ג. עבודות הנדסיות:

1. אין לבצע עבודות הנדסיות כמוגדר בחוק ללא פיקוח צמוד של מנהל עבודה מוסמך.
2. באתרי עבודה בהם מתבצעת עבודה הנדסית בתקופה העולה על שישה שבועות, יש לשלוח הודעה בטופס רשמי למפקח עבודה אזורי של משרד העבודה.
3. בביצוע עבודות הנדסיות הכוללות חפירות, שיפועים תעלות וכו' יש לדרוש מהמהנדס הנחיות בטיחות לביצוע.

ד. עבודות טרקטור:

1. לפני תחילת העבודה יש לערוך בדיקה חזותית של כלי העבודה, רצועות, מעברי כוח, חלקים נעים, גלגלים, צינורות לחץ, מראות, אבטחות, מגנים, כלי עבודה תקינים.
2. יש לוודא מטפה כיבוי ותיק עזרה ראשונה.
3. יש לוודא מלאי ציוד מגן אישי נדרש: כפפות עבודה, אזניות / אטמים, משקפי אבק, נעלי בטיחות, **אין להתהלך באתר העבודה ללא אפוד זיהוי.**
4. יש להימנע ככל האפשר מלהתקרב עם הטרקטור לשפת תעלה.
5. בעבודת כיסוח צמחייה בתעלות בהם אופי העבודה מחייב נסיעה על גדות התעלה, יש לשמור על מהירות נסיעה איטית (עד מהלך שישי, כ- 5 עד 6 קמ"ש).

6. בעבודת כיסוח צמחייה בתעלות יש לשמור על מבט אל עבר גדת התעלה המכוסחת, כשלושה מטרים לפני המקצרה במטרה לאתר מפגעים ומכשולים המוסתרים על ידי הצמחייה: **צינורות מים החוצים את התעלות, מעברי בטון, רשתות או כל עצם אחר העלול לפגוע בזרוע המכסחת.**
7. בעבודות בהם תוואי הדרך או עצמים קבועים מכוסים בצמחייה, מומלץ לרסס סביב העצמים לפני עונת הכיסוח ובמהלך העבודה לשמור על מהירות הנסיעה איטית.
8. יש לזכור כי חלק מהמפגעים בשטח העבודה באגמון החולה אינם גלויים או נראים לעין הן בשל הצמחייה הסבוכה: **צינורות, רשתות ברזלי זווית נפלי קטיושות וכו', או בשל היותם מתחת לפני השטח: מחילות מכרסמים נפלי קטיושות וכו'.**
9. במידה ובמהלך העבודה נשמע רעש חריג, יש לעצור ולבלום מיד את הכלי, לדוּמס את המנוע, לקחת את מפתחות ההתנעה מהכלי ולערוך בדיקה חזותית לאיתור התקלה.
10. יש לאסור מאורחים כניסה לאזור העבודה ולקרבת הטרקטור.
11. טיפולי אחזקה בצמ"ה יבוצעו על ידי מפעילים / מכונאים בעלי ידע, **בזמן הטיפול יש לעמוד על מקום יציב ויבש**, יש להשתמש בציוד מגן אישי, אין לבצע עבודות תחזוקה עם ידיים רטובות מחומרי סיכה, אין לעשן בזמן הטיפול / בדיקה תדלוק, אין להתקרב ולטפל בחלקים חמים של הכלי: גוף המנוע, אגזוז, צינורות וכו', **יש לנתק מצברים ואלטרנאטור** לפני כל עבודת ריתוך, אין לבצע עבודות ריתוך ללא מטף כיבוי זמין / נגיש. יש לדווח למכונאים ולמנהל העבודה באתר על כל תקלה.
12. הנעת כלי צמ"ה/משאיות באמצעות כבלי הנעה תקינים בלבד ולאחר וידוי חיבורים ומגעים תקינים.
13. אין לעלות או להעלות אדם נוסף על כלי גלגלי / זחלי. בזמן הנסיעה, עבודה או במנוחה, יש לעבוד בכל עת עם דלתות סגורות ואטמי אוזניים, בזמן הירידה והעלייה יש להקפיד **לדרוך על בסיס יבש בלבד** העלייה והירידה מהכלי תעשה בדרך ובאופן מקובל ובטוח.
14. **אין לנוע באתר העבודה שלא למטרות עבודה**, שהייה בזמן הפסקת מנוחה או אוכל, תעשה ברחוק מכלי צמ"ה, במקום שאינו מהווה סכנה, ואין בו חומרים דליקים ו/או רעלים, נIOD מפעילים בשטח העבודה לכול מטרה תעשה באמצעות כלי רכב.

ה. שימוש ואחסנה של חומרי הדברה:

1. אין להעסיק עובד (קק"ל / קבלן) שאינו מיומן בעבודות עם חומרים מסוכנים, לרבות ריסוס, הכנת תרסיס, שינוע חומר מסוכן, אחסנה וללא מתן הנחיות בטיחות בכתב ובעל-פה.
2. אין להעסיק קבלן שאינו בעל התר רעלים לסוג העבודה אותה הוא מבצע.
3. אין להעסיק עובד (קק"ל / קבלן) בעבודות הנ"ל ללא ציוד מגן אישי מתאים, בעל תו תקן, הכולל: כפפות עבודה מגומי, משקפי מגן סגורים מפלסטיק, חליפת גוף מלאה מחומר אטום, נעלי בטיחות וכסוי גומי, נישמית ייעודית לעבודה עם חומרי הדברה וחומרים אירוסולים.
4. הזמנת חומרים מסוכנים / הדברה, תעשה באישור אגף היעור מדור הגנת היער.
5. בפקוח על קבלני ריסוס יש להקפיד על ביצוע כל תנאי החוזה לרבות הנחיות הבטיחות ושימוש בציוד מגן אישי. בתחילת העבודה יש לוודא: התר רעלים, רישיון וכן רישוי וביטוח.

1. שינוע חומרים מסוכנים:

1. בשינוע חומרים מסוכנים / הדברה ברכב, יש לקיים חיץ בין החומר ובין תא הנוסעים, אין לשנע חומרים מסוכנים בתפוזרות, אלה באריזות סגורות בלבד.

2. טיפול בחומרים מסוכנים:

1. בטיפול בחומרים מסוכנים / הדברה, יש להשתמש ציוד מגן אישי מתאים בלתי חדיר לנוזלים ועמיד / חסין לחומר המטופל: משקפי בטיחות סגורות, כפפות אטומות לנוזלים, נישמיות ייעודיות, כיסוי גוף בחליפה אטומה לנוזלים.
(ראה הנחיות לעבודה בנישמיות חד פעמיות)
את ציוד המגן והבגדים לשימוש בחומרים מסוכנים יש לאחסן בתא ניפרד נעול.
2. לאחר כל מגע עם חומר מסוכן / הדברה, יש להסיר את חליפת המגן הכפפות ולשטוף היטב במים וסבון את הפנים, ידיים, או כל אבר אחר שהיה חשוף, או בא במגע עם חומר מסוכן/הדברה.
3. בסיום העבודה יש לשטוף היטב במים וסבון את כל הציוד לרבות ציוד מגן אישי רב פעמי: חליפת מגן, משקפי מגן, כפפות, נעליים או מגפיים.
4. יש לוודא כי אריזת החומר המסוכן / הדברה, תהיה סגורה בכל זמן וכי תונח במקום בטוח, רחוק מהישג ידם של ילדים, בעלי חיים, או כל אדם אחר שלא הוסמך.

ח. שימוש:

1. אין לקבל, להעביר, לשנע, לאכסן, להשתמש, בחומר מסוכן / הדברה ללא גיליון בטיחות בעברית, יש לצרף גיליון בטיחות לכל הליך עבודה עם חומר מסוכן / הדברה.
2. אין לאכול או לאכסן מוצרי מזון בקרבת חומרים מסוכנים/הדברה.
3. לפני תחילת התהליך / עבודה יש לוודא כי אין בסביבת העבודה בני אדם או בעלי חיים העלולים להיפגע מהתהליך / משימוש / ריסוס החומר.
4. בעבודת ריסוס בצדי דרכים/כבישים יש להציב שילוט אזהרה נייד וללבוש אפוד זוהר. **(ראה הנחיות בטיחות לעבודה בסביבת כלי רכב)**
5. לפני תחילת ריסוס חומר הדברה יש להתייחס לתנאי תנאי מזג אויר: רוחות, טמפרטורה ראות ולתנאי השטח: מתלולים, פני השטח, בורות, טרסות, גדרות או כל סיכון או מפגע אחר וליידע את העובדים בדבר הסיכונים והמפגעים בשטח העבודה. **(ראה הנחיות לשימוש במשחות מגן)**
אין לבצע עבודות ריסוס בתנאי מזג אויר קיצוניים: ראות מוגבלת, רוחות חזקות, תנאי חום כבד.
6. במקרה של פגיעה בעיניים / בליעה / כוויה / צריבה /הרגשת חנק וכו', יש לפנות מיד את הנפגע לקבלת עזרה ראשונה בצרוף גיליון הבטיחות של החומר.

ט. אחסון:

1. יש לאכסן חומרים מסוכנים (אריזות פתוחות וסגורות) מחסנים ייעודיים או ארונות מתכת ייעודיים בלבד, המחסנים/ארונות יהיו נעולים בכל עת, הכניסה תותר לבעלי תפקיד בלבד. יש לשלט את הכניסה / הדלתות בשילוט אזהרה פלסטי פולט אור . (אין כניסה, חומר רעיל)
2. בכל מחסן / ארון יקצו תאים או נפרדים לקבוצות החומרים .
3. בכל ארון, מחסן תוצב טבלת רישום ומעקב לחומרים מסוכנים. (ראה טבלה מצורפת)
4. אין להשליך, לשרוף, אריזות של חומרים מסוכנים / הדברה , אלה על פי הוראות היצרן בלבד .
5. בחצר כל מחסן תותקן חבית פלסטיק ייעודית לאכסון פסולת, אריזות וחומרים מסוכנים שפג תוקפם את תכולת החבית יש לפנות על ידי קבלן מוסמך לפינוי פסולת רעילה / מסוכנת. (ניתן לקבל מהמשרד לאיכות הסביבה)

י. עבודה בסביבת רשתות חשמל:

1. לפני תחילת כל עבודה יש לוודא כי אזור העבודה פנוי מרשת חשמל עלית או כבלי חשמל חשופים על פני הקרקע .
2. כאשר מתבצעות עבודות בסביבת רשת חשמל עלית נושאת מתח גבוה, יש לוודא מרחק מינימאלי של 3.25 מטר בכל שלבי העבודה , בין העובדים, כלי עבודה ידניים , כלים מכאניים , כלים הנדסיים או כל ציוד אחר ובין רשת החשמל .
3. יש להפסיק מיד כל פעולה אשר במהלכה נתגלו כבלי חשמל עליים, על פני הקרקע או חפירה אשר במהלכה נתגלה כבל מכל סוג שהוא , סרט סימון או חול, יש לגדר ולסמן את האזור המסוכן , להזהיר ולהרחיק כל אדם וליידע מייד את חברת החשמל בטלפון חירום .

כ. עבודה באתרים נגישים לקהל:

במהלך עבודה ובמשך הפסקת עבודה המתבצעת בחניונים, באתרי תיירות ונופש או באתרים אחרים הפתוחים או נגישים לקהל, יש להרחיק את הקהל מאזור העבודה ולנקוט בכל האמצעים בכדי למנוע פגיעה ונזק. (שילוט, גידור, הכוונה ידנית)

* בכל סוגיה יש לפנות למנהל הבטיחות טל' נייד – 050-7486633

בברכה ,

אורי שמואלי
מנהל בטיחות ארצי